

literatura
XAVIER ALIAGA

A finals de la dècada de 1980, l'escriptora Marguerite Duras (Saigon, 1914 - París, 1996) és una dona amb un poderós llegat intel·lectual. Alhora, és una persona viscuda, sacsejada per una existència convulsa, que pateix les seqüeles d'un alcoholisme atroç. Aleshores sorgeix la pulsio de parlar de tot plegat, sense embuts. 'La vida material' és el seu colpidor testimoni.

Testimoni de vida en l'ocàs

La vida material
MARGUERITE DURAS

Club Editor
Barcelona, 2018
Traducció de David Llig
180 pàgines

Quan Marguerite Duras concep *La vida material* no pot escriure. Té 72 anys i la vista seriosament afectada per l'alcoholisme que ha aconseguit deixar enrere. Alhora, l'escriptora ha trobat la companyia de Yann Andréa, un homosexual admirador de l'escriptora, trenta anys més jove. Duras li dicta els textos, però no es treu el projecte de les mans.

Per desfer el bloqueig, el cineasta Jérôme Beajour li proposa gravar una sèrie d'entrevistes que, una vegada transcrites i corregides, esdevindran *La vida material*, una mena de breviarí desordenat publicat a França el 1987 i que Club Editor va llançar en català l'any passat, amb traducció de David Llig.

Hi ha en *La vida material* l'aura de qui està de tornada de tot. Duras no sol és una persona gran que ha vist passar la mort davant dels nassos i que coneix al final del camí: a la motxilla porta les experiències iniciàtiques a Indoxina, l'activisme en la resistència francesa o l'angoixant espera i la cruel retrobada amb Robert Antelme, el seu marit, supervivent del camp de Dachau i de qui acabaria divorciant-se.

Són alguns de molts episodis de muntanyes russes emocionals que tornen a sacsejar-la amb l'èxit estratosfèric de *L'amant* (1984) i el punt de no tornada alcohòlic. Aquesta addicció, que li havia provocat episodis de cirrosi i vòmits de sang, ocupa un dels capítols més punyents

i devastadors del llibre, titulat lacònicament "L'alcohol". "Beure no vol dir necessàriament voler morir, no. Però no pots beure sense pensar que t'estàs matant. Viure amb l'alcohol és viure amb la mort a l'abast. El que impedeix matar-te quan caus en la follia alcohòlica és la idea que un cop mort ja no podràs beure", relata. I rebla: "Mai no m'he drogat de cap altra manera. Sempre he sabut que si començava amb l'heroïna, l'escalada seria ràpida. Sempre he begut amb homes. L'alcohol va lligat al record de la violència sexual, la fa brillar, n'és indissociable". Impressions que completa amb l'experiència esfereïdora de la desintoxicació ("Octubre del 82").

Es poden trobar més assumptes truculents en el llibre (el tremend "L'últim client de la nit" o "Hanoi"), però el valor d'aquesta obra rau en el to desproveït de solemnitat, sincer. També en la diversitat temàtica. Unes pàgines abans, Duras, reconeguda dramaturga, parla del teatre en aquests termes: "Aquest hivern faré teatre i, espero, sortiré de casa; teatre llegit, no interpretat. La interpretació rebaixa el text, no li aporta res, al contrari, li treu presència, profunditat, múscul, sang. Avui penso això (...) En el fons, és això el que penso del teatre". Més endavant, també deixarà una nota interessant sobre els periodistes, als quals qualifica com a "manobres de la paraula". "El periodisme només es relaciona amb la literatura quan s'exerceix amb passió", dictamina.

teatre

Francesc Foguet escriu sobre l'obra de Marc Rosich, que broda una paròdia del patriarcat

cinema

Esteve Plantada ressenya 'El Reino', una de les triomfadores als Premis Goya

televisió

Toni de la Torre posa el focus en una nova sèrie europea, 'Fenix', creada per Shariff Korver

En uns altres moments visita parts de la seua obra, la literatura dels altres, les llars viscudes, “aquest projecte demencial que representa una casa”, o els animals. La prosa sempre és directa, esmolada. Però els ulls es desorbiten quan escriu de qüestions de gènere. “Les dones esbiaixen les coses. Entre elles només parlen de la vida material. No se'ls permet entrar en el terreny de l'espiritualitat. N'hi ha molt poques que ho sàpiguen. N'hi ha moltes que encara no ho saben. Fa segles que és l'home qui informa les dones sobre elles mateixes, i el que els ensenya és que són inferiors”, diu en un fragment que presta el títol al llibre. I que rebla amb una sentència amb aparença de maledicció: “S'ha d'estimar molt els homes. Molt, molt. Estimar-los molt per estimar-los. Si no, és impossible, no es poden suportar”.

Duras, amb tot, confessa l'atractiu que li han provocat al llarg del temps els homes escriptors (“mai no he pogut concebre la sexualitat sense la intel·ligència”) i fa concessions a la coqueteria, com ara quan parla de “l'estil Duras”. A banda d'això, la gran novel·lista que era ens regala algun fragment més narratiu, com ara l'estupend “L'home mentit”. O articula un relat de denúncia social en “L'home que talla l'aigua”, un altre dels episodis ressenyables dels llibres, que té continuació en “Figon Georges”, sobre l'experiència a la presó d'un conegut. Un to punyent que no abandona fins i tot en abordar una anècdota sobre Yann, el seu singular company en “El bistec verd”, fil del qual estira per justificar manies com ara la de parlar sempre amb els seus companys de viatge. Text que corona amb una anècdota sucosa que deixarem per als lectors.

En aquest punt, prenc consciència de l'indescriptible plaer de la relectura d'aquests textos, de la insuficiència de l'espai per encerclar la potència i densitat de *La vida material*. Testimoni de vida en l'ocàs que no serà l'últim: fins un any abans de la seua mort, el 1996, Duras publicarà un grapat de títols més. Un llegat amb més possibilitats de traducció. Benvinguda siga aquesta.

Marguerite Duras

MARI CATÚFOLS
d'ISA TRÒLEC

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.cat